

ORIENTAČNÍ BĚH

ČTENÍ VRSTEVNIC

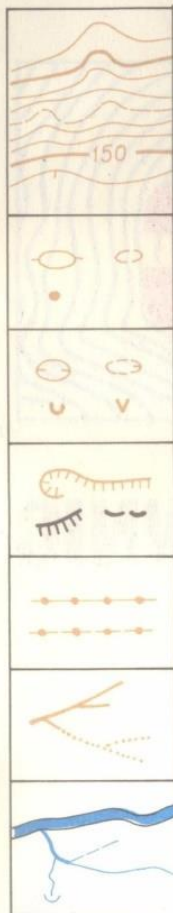
PRO MALÉ I VELKÉ
PRO ZAČÁTEČNÍKY I POKROČILÉ
PRO VŠECHNY, KTEŘÍ MAJÍ RÁDI
POHYB S MAPOU V LESE

Vydal Sportpropag, pro ČSTV, Praha 1990
Námět, text, mapy: Petr Beránek, Ivana Úlehlová
Grafická úprava: Miroslav Cígler

Výsledky testů:

Test 2	– údolí A, D, G, H, a, d, e, f, j, m, n, o, q, r, t.
Test 3	– 4, 7:4, 20, 28, –, 18, 34, 38, 14, 22, 6,
3, 10:45, 25, –, 75, 50, 85, 55, 85, 100, 115
– + 20, + 30, – 50
– a, a, b, b, a, a,
Test 4	– c, b, b, b
c, b, b, b, b, b, a

MAPOVÉ ZNAČKY, POUŽÍVANÉ K VYKRESLENÍ TERÉNU

vrstevnice
zdůrazněná vrstevnice

pomocná vrstevnice
vrstevnicová kóta
spádnice

vrchol kopce, kupa
malá kupka

prohlubeň,
malá prohlubeň, jáma

zemní sráz
kamenný sráz, skála

hráz
hrázka

zářez,
mělká rýha

řeka
potok, meliorační rýha

pramen

CO TO JE . . .

vrstevnice

zdůrazněná

vrstevnice

pomocná

vrstevnice

vrstevnicová

kóta

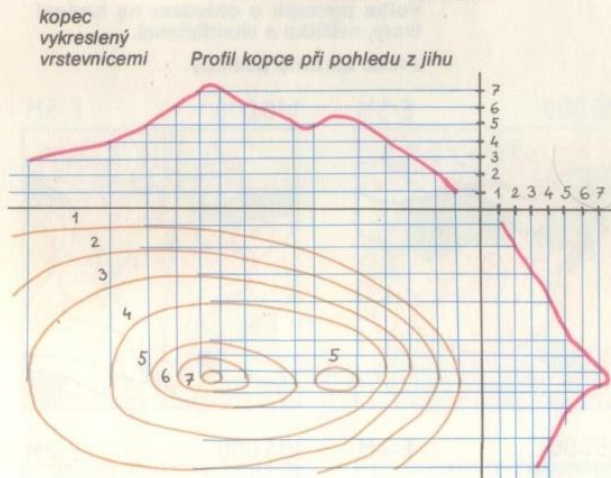
spádnice

interval

vrstevnic

- spojnice bodů se stejnou nadmořskou výškou
- slouží k usnadnění odhadu výškových rozdílů
- doplňuje informace o terénních tvarech
- informuje o nadmořské výšce vrstevnice
- určuje sklon terénu
- neboli ekvidistance E je výškový rozdíl mezi dvěma sousedními vrstevnicemi. Na mapě pro OB bývá zpravidla 5 metrů, na turistických mapách 20, 50 nebo 100 metrů.

JAK VRSTEVNICE ZOBRAZUJÍ TERÉN?

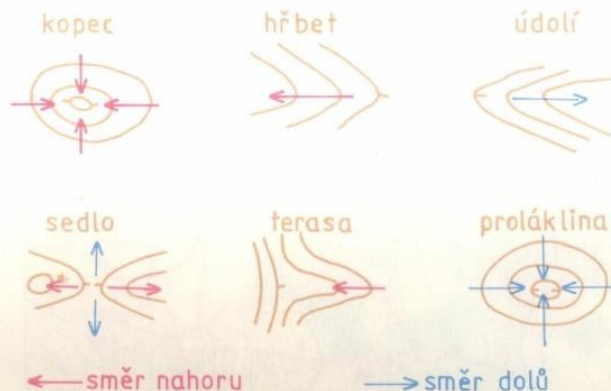

Profil při pohledu ze západu

Vrstevnice nám vlastně zachycují okraj řezu, který vedeme kopcem v určité rovině.

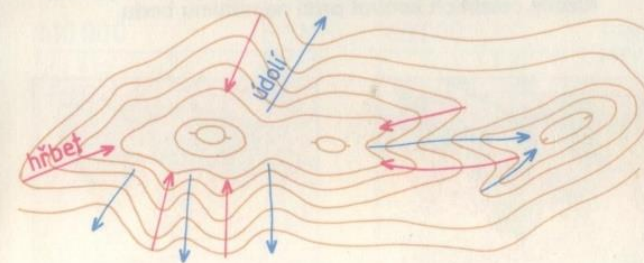
Příklad: Jako kopec si můžeme představit například rozpuštěný brambor a jeho tvar zachytit vrstevnicemi: Určíme si tloušťku plátků (interval vrstevnic) a brambor pak na plátky rozkrájíme. Jednotlivé plátky obkreslíme tužkou na papír a získáme vrstevnice.

VYKRESLENÍ TERÉNNÍCH TVARŮ VRSTEVNICEMI:

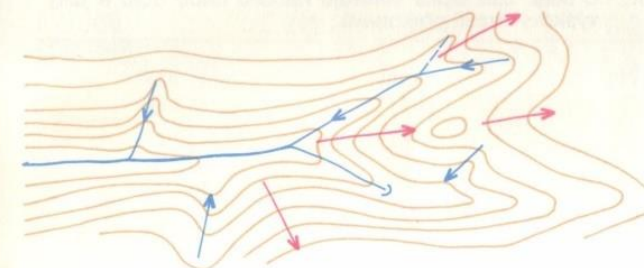

URČOVÁNÍ TERÉNNÍCH TVARŮ NA MAPĚ

A. Vzhledem ke kopci

B. Vzhledem k údolí — vodě

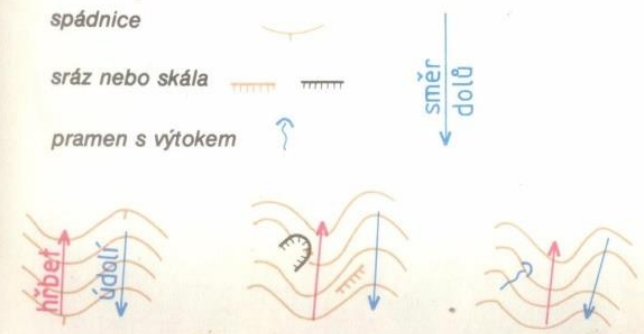

C. Pomocí ostatních značek

spádnice

sráz nebo skála

pramen s výtokem

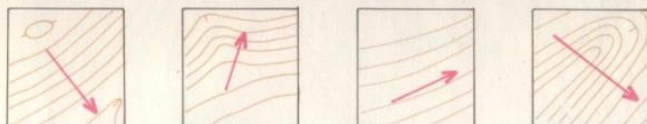
Ne vždy máme po ruce pro určení terénního tvaru vrchol kopce nebo údolí s potokem. Pak musíme nejprve určit sklon svahu. K tomu nám může pomoci:

VÝŠKOPIS NA MAPĚ

Výškový rozdíl mezi dvěma body je určen počtem vrstevnic a jejich intervalem — ekvidistancí E.

URČENÍ VÝŠKOVÉHO ROZDÍLU

Ekvidistance E = 5 m

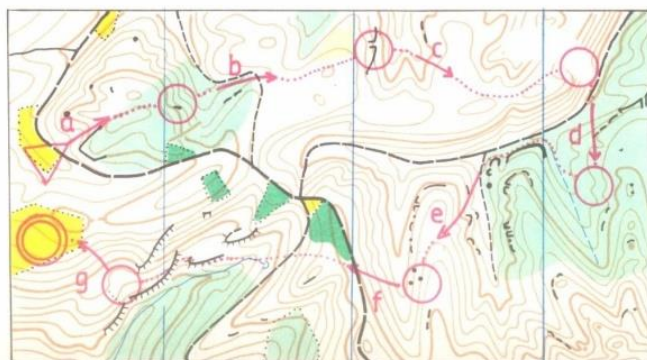

$5\text{ m} \times 6 = 30\text{ m}$ dolů
 $5\text{ m} \times 4 = 20\text{ m}$ nahoru
 $5\text{ m} \times 0 = 0$ rovina
 $5\text{ m} \times 2 = 10\text{ m}$ nahoru

PŘEVÝŠENÍ PŘI ZÁVODĚ OB

Není počítán jako výškový rozdíl mezi kontrolami, ale jako součet všech stoupání v předpokládaném postupu závodníka.

E = 5 m

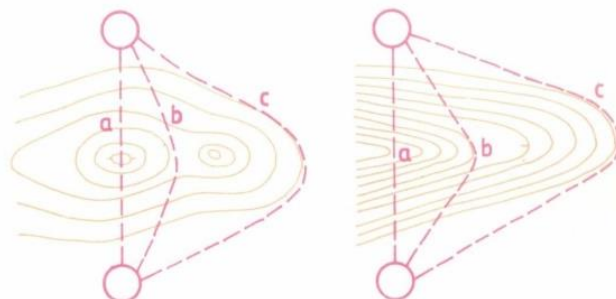
..... postup závodníka
→ úsek do kopce

Převýšení = a + b + c + d + e + f + g = 25 + 15 + 15 + 20 + 30 + 25 + 30 = 160 m

VOLBA POSTUPU S OHLEDEM NA TERÉNNÍ TVARY

Pro volbu optimálního postupu mezi kontrolami jsou rozhodující 2 faktory — vzdálenost a převýšení, které musíme zdolat. K tomu musíme znát měřítko a ekvidanci mapy.

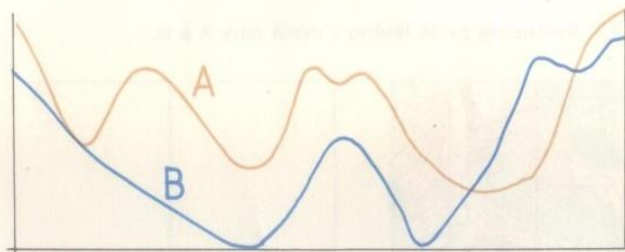
Volba postupu přes kopec a přes údolí

Měřítko 1:20 000 1:15 000 1:10 000
 Ekvidistance 2 m 5 m 10 m
 Optimální postup a b c

VYHODNOCENÍ TESTŮ

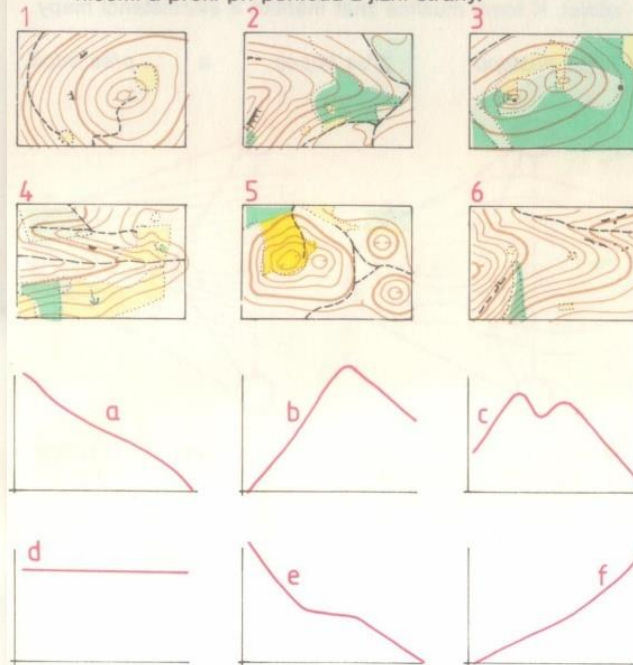
Test 1 — 1b, 2a, 3c, 4d, 5d, 6e

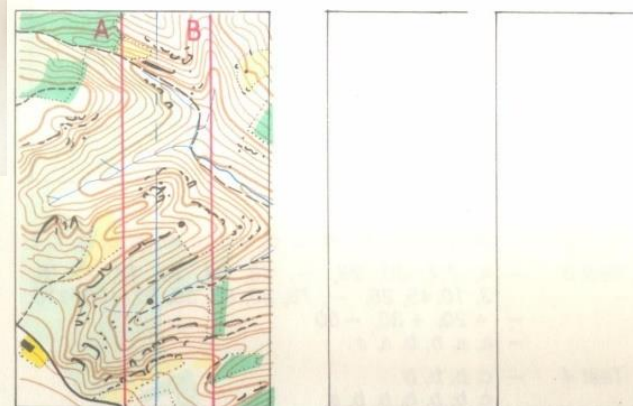
TEST 1

Zobrazení terénu

1. Přiřaďte k sobě odpovídající zobrazení terénu vrstevnicemi a profil při pohledu z jižní strany.

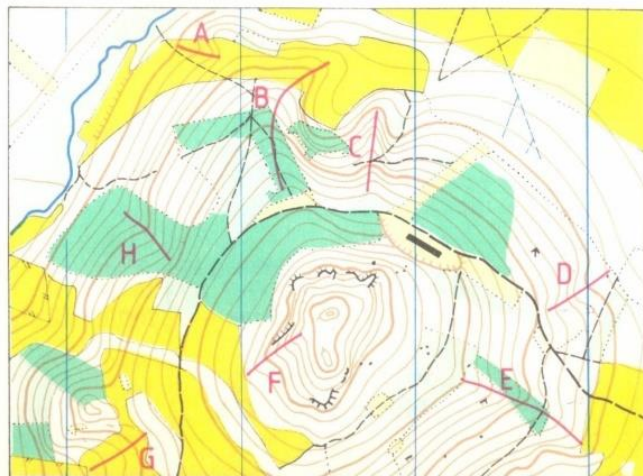
2. Vykreslete profil terénu v místě čáry A a B.

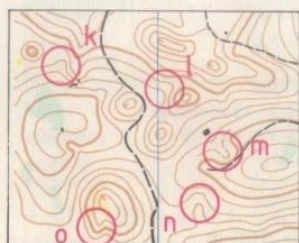
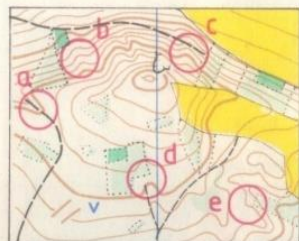
TEST 2

Určování terénních tvarů na mapě

1. Určete, které z naznačených terénních tvarů jsou hřbety a které údolí.

2. Určete, na jakém terénním tvaru leží kontrola.

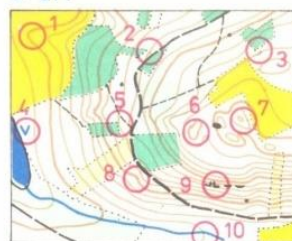

TEST 3

VÝŠKOPIS NA MAPĚ

1. Určete nejvyšší a nejnižší bod na mapě a výškové rozdíly ostatních kontrol proti nejnižšímu bodu.

E:2M

E:5M

2. Určete, zda šipka směřuje nahoru nebo dolů a jaký výškový rozdíl překonává.

E:2M

E:5M

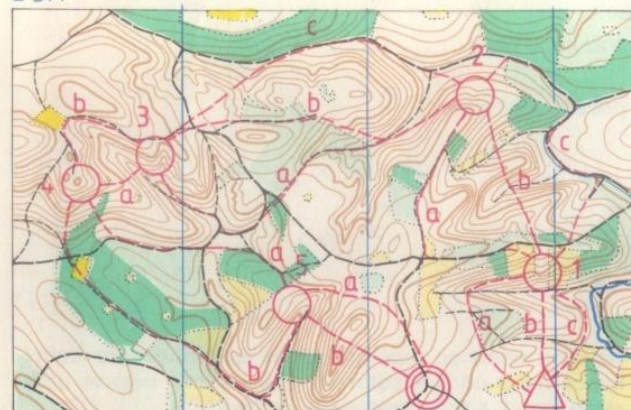

E:10M

3. Určete postup, na němž překonáte nejmenší výškový rozdíl do kopce.

E:5M

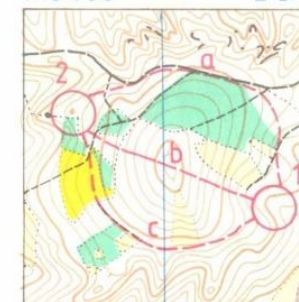
TEST 4

Volba postupu s ohledem na terénní tvary, měřítko a ekvidistanci.

Zvolte správné postupy.

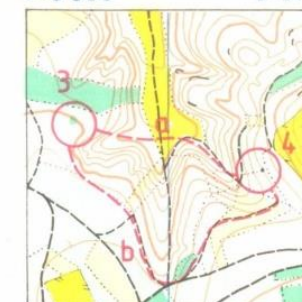
1:10 000

E:5M

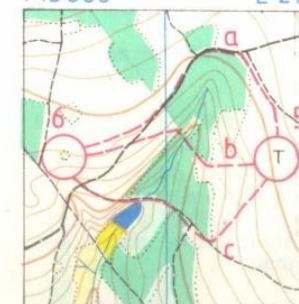
1:10 000

E:5M

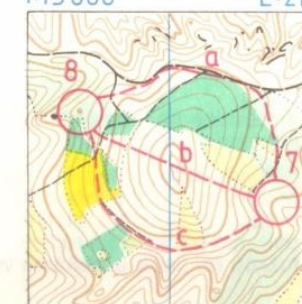
1:15 000

E:2M

1:15 000

E:2M

1:15 000

E:5M

